

32003L0086

3.10.2003

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKEJ ÚNIE

L 251/12

**SMERNICA RADY 2003/86/ES
z 22. septembra 2003
o práve na zlúčenie rodiny**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 63 ods. 3 písm. a),

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽²⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽³⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽⁴⁾,

keďže:

- (1) s cieľom pokračujúceho vytvárania priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti Zmluva o založení Európskeho spoločenstva ustanovuje prijatie opatrení zameraných na zabezpečenie voľného pohybu osôb súbežne s vedľajšími opatreniami vzťahujúcimi sa na kontroly na vonkajšej hranici, azyl a prisťahovalectvo a tiež prijatie opatrení vzťahujúcich sa na azyl, prisťahovalectvo a zabezpečenie práv štátnych príslušníkov tretích krajín;
- (2) je potrebné prijať opatrenia týkajúce sa zlúčenia rodiny v súlade s povinnosťou chrániť rodinu a rešpektovať rodinný život, ktorá je zakotvená v mnohých nástrojoch medzinárodného práva. Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä v článku 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v Charte základných práv Európskej únie.
- (3) Európska Rada na svojom mimoriadnom zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999, potvrdila potrebu zosúladenia vnútroštátnych právnych predpisov o podmienkach prijímania a pobytu štátnych občanov tretích krajín. V tejto súvislosti uviedla najmä, že Európska únia má zabezpečiť spravodlivé zaobchádzanie so štátnymi občanmi tretích krajín, ktorí sa oprávnenne zdržiavajú na území členských štátov a dôraznejšia integračná politika má viesť k zabezpečeniu ich práv a povinností, ktoré sú porovnateľné s právmi a povinnosťami občanov Európskej únie. Preto

Európska Rada požiadala Radu, aby urýchlene prijala rozhodnutia na základe návrhov Komisie. Potrebu dosiahnutia cieľov vymedzených v Tampere znovu potvrdila Európska Rada v Laekene 14. a 15. decembra 2001;

- (4) zlúčenie rodiny je nevyhnutný spôsob na umožnenie rodinného života. Pomáha vytvárať sociálno-kultúrnu stabilitu, ktorá uľahčuje integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín v členskom štáte, čo slúži aj na podporu ekonomickej a sociálnej súdržnosti, základného cieľa spoločenstva uvedeného v zmluve;
- (5) členské štáty majú zabezpečiť nadobudnutie účinnosti ustanovení tejto smernice bez diskriminácie na základe pohlavia, rasy, farby, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických znakov, jazyka, náboženstva alebo presvedčenia, politických alebo iných názorov, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie;
- (6) na ochranu rodiny a vytvorenie alebo zachovanie rodinného života je potrebné stanoviť materiálne podmienky na uplatnenie práva na zlúčenie rodiny na základe spoločných kritérií;
- (7) členské štáty by mali byť schopné uplatňovať túto smernicu aj vtedy, keď rodina vstúpi spoločne;
- (8) osobitnú pozornosť je potrebné venovať situácii utečencov s ohľadom na príčiny, ktoré ich donútili opustiť svoju krajinu a bránili im tam viesť normálny rodinný život. Preto je potrebné ustanoviť priaznivejšie podmienky na uplatnenie ich práva na zlúčenie rodiny;
- (9) zlúčenie rodiny sa má v každom prípade vzťahovať na členov užšej rodiny, to znamená na manželského partnera a maloleté deti;
- (10) je na členskom štáte, aby rozhodol, či si želá povoliť zlúčenie rodiny príbuzným v priamej vzostupnej línii, dospelým slobodným deťom, nezosobášeným alebo registrovaným partnerom, ako aj, v prípade polygamického manželstva, maloletým deťom ďalšieho manželského partnera a garanta. Keď členský štát povolí zlúčenie týchto osôb, nedotkne sa to možnosti členských štátov, ktoré neuznávajú existenciu rodinných väzieb v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje toto ustanovenie, nezaobchádzať s uvedenými osobami ako s rodinnými príslušníkmi, pokiaľ ide o právo zdržiavať sa v inom členskom štáte, čo je vymedzené v príslušných právnych predpisoch ES;

(1) Ú. v. ES C 116 E, 26.4.2000, s. 66 a
Ú. v. ES C 62 E, 27.2.2001, s. 99.
(2) Ú. v. ES C 135, 7.5.2001, s. 174.
(3) Ú. v. ES C 204, 18.7.2000, s. 40.
(4) Ú. v. ES C 73, 26.3.2003, s. 16.

- (11) právo na zlúčenie rodiny sa má uplatňovať v náležitom súlade s hodnotami a zásadami uznávanými členskými štátmi, najmä vo vzťahu k právam žien a detí; takýto súlad oprávňuje na prípadné prijatie restriktívnych opatrení voči žiadostiam o zlúčenie rodiny polygamických domácností;
- (12) možnosťou obmedzenia práva rodiny na zlúčenie detí starších ako 12 rokov, ktorých primárne bydlisko nie je spolu s garantom, sa myslí zohľadnenie schopnosti detí integrovať sa v ranom veku a zabezpečiť, že získajú potrebné vzdelanie a jazykové znalosti v škole;
- (13) mal by sa ustanoviť súbor pravidiel upravujúcich postup posudzovania žiadostí o zlúčenie rodiny a o vstup a pobyt rodinných príslušníkov. Tieto postupy majú byť účinné a zvládnuteľné, pričom majú brať do úvahy bežnú pracovnú náplň administratívy členských štátov a zároveň majú byť transparentné a spravodlivé, aby mali dotknuté osoby zabezpečenú primeranú právnu istotu;
- (14) zlúčenie rodiny je možné zamietnuť na základe oprávnených dôvodov. Osoba, ktorá chce získať povolenie na zlúčenie rodiny, nemá predovšetkým predstavovať hrozbu pre verejný poriadok alebo bezpečnosť štátu. Pojem verejný poriadok môže zahŕňať aj odsúdenie za spáchanie závažného trestného činu. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že pojem verejný poriadok a bezpečnosť štátu zahŕňa aj prípady, v ktorých štátny príslušník tretej krajiny patrí do zoskupenia, ktoré podporuje terorizmus, podporuje takéto zoskupenie alebo má extrémistické ciele;
- (15) je potrebné podporovať integráciu rodinných príslušníkov. Na tento účel im má byť poskytnuté také nezávislé postavenie, ako má garant, najmä v prípadoch rozpadu manželstva alebo partnerstva, a prístup k vzdelaniu, zamestnaniu a odbornej príprave na povolanie za rovnakých podmienok ako osobe, s ktorou sú podľa príslušných podmienok zlúčení;
- (16) s ohľadom na to, že ciele navrhovaného opatrenia, a to ustanovenie práva na zlúčenie rodiny pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sa má uplatňovať podľa spoločných pravidiel, nemôžu uspokojivo splniť členské štáty a kvôli rozsahu a účinkom tohto opatrenia ich môže lepšie splniť spoločenstvo, môže spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ktorá je ustanovená v článku 5 zmluvy. Podľa zásady proporcionality, ktorá je ustanovená v tom istom článku, táto smernica neprekračuje rámec toho, čo je potrebné na splnenie týchto cieľov;
- (17) v súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného

protokolu, sa tieto členské štáty nezúčastňujú na prijatí tejto smernice a nie sú ňou viazané a ani sa na ne nevzťahuje;

- (18) v súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice a nie je ňou viazané a ani sa na neho nevzťahuje,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Účelom tejto smernice je určiť podmienky na uplatňovanie práva na zlúčenie rodiny štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí sa oprávnenne zdržiavajú na území členských štátov.

Článok 2

Na účely tejto smernice:

- „štátny príslušník tretej krajiny“ je každá osoba, ktorá nie je občanom únie v zmysle článku 17 ods. 1 zmluvy;
- „utečenec“ je každý štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorá má postavenie utečenca v zmysle Ženevského dohovoru o postavení utečencov z 28. júla 1951, zmeneného a doplneného protokolom podpísaným v New Yorku 31. januára 1967;
- „garant“ je štátny príslušník tretej krajiny oprávnený sa zdržiavať v členskom štáte, ktorý žiada alebo rodinní príslušníci ktorého žiadajú o zlúčenie rodiny, aby s ním boli spojení;
- „zlúčenie rodiny“ je vstup a pobyt rodinných príslušníkov štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa oprávnenne zdržiava v danom členskom štáte, s cieľom zachovania rodinnej jednotky v členskom štáte bez ohľadu na to, či rodinný vzťah vznikol pred alebo po jeho vstupe;
- „povolenie na pobyt“ je každé povolenie vydané orgánmi členského štátu, ktoré umožňuje štátnemu príslušníkovi tretej krajiny oprávnený pobyt na jeho území v súlade s ustanoveniami článku 1 ods. 2 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 1030/2002 z 13. júna 2002, ktorým sa stanovuje jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov⁽¹⁾;

(¹) Ú. v. ES L 157, 15.6.2002, s. 1.

f) „maloletý bez sprievodu“ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti mladšia ako osemnásť rokov, ktorý prichádza na územie členských štátov bez sprievodu dospelého, ktorý je zo zákona alebo podľa obyčajového práva za neho zodpovedný, a dotedy, kým nie je právoplatne zverený do starostlivosti takejto osoby, alebo maloletý, ktorý zostal bez sprievodu po vstupe na územie členských štátov.

Článok 3

1. Táto smernica sa uplatňuje v prípade, keď je garant držiteľom povolenia na pobyt vydaného členským štátom na obdobie jedného roka alebo dlhšie, a má dostatočné vyhliadky na získanie povolenia na trvalý pobyt, ak sú rodinní príslušníci jeho rodiny štátnymi príslušníkmi tretej krajiny akéhokoľvek postavenia.

2. Táto smernica sa neuplatňuje, ak garant:

- a) žiada o uznanie postavenia utečenca a jeho žiadosť ešte nebola dôvodom na konečné rozhodnutie;
- b) je oprávnený zdržiavať sa v členskom štáte na základe dočasnej ochrany alebo žiada o povolenie na pobyt na tomto základe, pričom očakáva rozhodnutie o svojom postavení;
- c) je oprávnený zdržiavať sa v členskom štáte na základe doplnkovej formy ochrany v súlade s medzinárodnými záväzkami, vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou členských štátov, alebo žiada o povolenie na pobyt na tomto základe, pričom očakáva rozhodnutie o svojom postavení.

3. Táto smernica sa nevzťahuje na rodinných príslušníkov občanov únie.

4. Táto smernica sa nedotýka priaznivejších ustanovení:

- a) bilaterálnych alebo multilaterálnych dohôd medzi spoločenstvom alebo spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a tretími krajinami na strane druhej;
- b) Európskej sociálnej charty z 18. októbra 1961, revidovanej Európskej sociálnej charty z 3. mája 1987 a Európskeho dohovoru o právnom postavení migrujúcich pracovníkov z 24. novembra 1977.

5. Táto smernica neovplyvňuje možnosť členských štátov prijať alebo zachovať priaznivejšie ustanovenia.

KAPITOLA II

Rodinní príslušníci

Článok 4

1. Členské štáty povolia vstup a pobyt podľa tejto smernice a za predpokladu splnenia podmienok ustanovených v kapitole IV, ako aj článku 16, týmto rodinným príslušníkom:

- a) manželskému partnerovi garanta;
- b) maloletým deťom garanta a jeho manželského partnera vrátane osvojených detí v súlade s rozhodnutím, ktoré prijal príslušný orgán v príslušnom členskom štáte, alebo s rozhodnutím, ktoré je automaticky vykonateľné vďaka medzinárodným záväzkom tohto členského štátu, alebo ktoré sa musí uznať v súlade s medzinárodnými záväzkami;
- c) maloletým deťom garanta vrátane osvojených detí garanta, keď sú v jeho starostlivosti a sú od neho závislé. Členské štáty môžu povoliť zlúčenie detí, ktorých starostlivosť je zdieľaná za predpokladu, že druhá strana, podieľajúca sa na starostlivosti, dala svoj súhlas;
- d) maloletým deťom vrátane osvojených detí manželského partnera, keď sú v starostlivosti manželského partnera a sú od neho závislé. Členské štáty môžu povoliť zlúčenie detí, ktorých starostlivosť je zdieľaná za predpokladu, že druhá strana, podieľajúca sa na starostlivosti, dala svoj súhlas.

Maloleté deti uvedené v tomto článku musia byť mladšie, ako je vek plnoletosti ustanovený právom príslušného členského štátu a nesmú byť v manželskom zväzku.

Keď je dieťa staršie ako 12 rokov a prichádza nezávisle od svojej ostatnej rodiny, môže členský štát postupovať odlišne a predtým, ako povolí vstup a pobyt podľa tejto smernice, overí, či dieťa spĺňa podmienku na integráciu ustanovenú jeho platnými právnymi predpismi k dátumu vykonania tejto smernice.

2. Členské štáty môžu zákonom alebo iným právnym predpisom povoliť vstup a pobyt v súlade s touto smernicou a za predpokladu splnenia podmienok ustanovených v kapitole IV týmto rodinným príslušníkom:

- a) prvostupňovým príbuzným v priamej vzostupnej línii garanta alebo jeho manželského partnera, keď sú od neho závislí a nepožijajú náležitú rodinnú podporu v krajine pôvodu;
- b) dospelým nezosobášeným deťom garanta alebo jeho manželského partnera, keď sú objektívne neschopné zabezpečiť svoje vlastné potreby z dôvodu svojho zdravotného stavu.

3. Členské štáty môžu zákonom alebo iným právnym predpisom povoliť vstup a pobyt v súlade s touto smernicou a za predpokladu splnenia podmienok ustanovených v kapitole IV nezosobášenému partnerovi, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny, s ktorým je garant v riadne úradne potvrdenom trvalom dlhodobom vzťahu, alebo štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je spojený s garantom v registrovanom partnerstve v súlade s článkom 5 ods. 2, a slobodným neplnoletým deťom vrátane osvojených detí takýchto osôb, ako aj ich dospelých slobodných detí, ktoré sú objektívne neschopné zabezpečiť svoje vlastné potreby z dôvodu svojho zdravotného stavu.

Členské štáty môžu rozhodnúť, že pokiaľ ide o zlúčenie rodiny, s registrovanými partnermi sa bude zaobchádzať rovnako ako s manželmi.

4. V prípade polygamického manželstva, ak garant už má manželského partnera, ktorý s ním žije na území členského štátu, príslušný členský štát nepovolí ďalšiemu manželskému partnerovi zlúčenie rodiny.

Odlišne od ods. 1 písm. c) môžu členské štáty obmedziť zlúčenie rodiny na maloleté deti ďalšej manželského partnera a garanta.

5. S cieľom zabezpečiť lepšiu integráciu a zabrániť núteným manželstvám, členské štáty môžu požadovať, aby garant a jeho manželský partner dosiahli minimálnu vekovú hranicu a najviac 21 rokov na to, aby sa manželský partner mohol pripojiť ku garantovi.

6. Členské štáty môžu postupovať odlišne a požadovať, aby žiadosti týkajúce sa zlúčenia rodiny maloletých detí boli podané do veku 15 rokov, ako ustanovujú jeho platné právne predpisy k dátumu vykonania tejto smernice. Ak bude žiadosť podaná po dosiahnutí veku 15 rokov, členské štáty, ktoré sa rozhodnú uplatniť tento odlišný postup, povolia vstup a pobyt takýmto deťom na základe iných dôvodov, ako je zlúčenie rodiny.

KAPITOLA III

Podanie a posúdenie žiadosti

Článok 5

1. Členské štáty určia, či s cieľom uplatnenia práva na zlúčenie rodiny žiadosť o vstup a pobyt podá príslušným orgánom príslušného členského štátu garant alebo rodinný príslušník alebo rodinní príslušníci.

2. K žiadosti je potrebné priložiť písomný dôkaz o rodinnom vzťahu a o splnení podmienok, ktoré sú ustanovené v článkoch 4 a 6 a kde je to uplatniteľné, v článkoch 7 a 8, ako aj overené kópie cestovných dokladov rodinného príslušníka/rodinných príslušníkov.

Ak je to potrebné s cieľom získania dôkazu o existencii rodinného vzťahu, môžu členské štáty uskutočniť pohovory s garantom a jeho/jej rodinnými príslušníkmi a viesť ďalšie vyšetrovania, ktoré sa ukážu byť nevyhnutné.

Pri posudzovaní žiadosti, ktorá sa týka nezosobášeného partnera garanta, členské štáty považujú za dôkaz rodinného vzťahu také faktory ako spoločné dieťa, predchádzajúce spolužitie, registrácia partnerstva a iné spoľahlivé dokazné prostriedky.

3. Žiadosť sa podá a posúdi, keď sa rodinní príslušníci zdržiavajú mimo územia členského štátu, v ktorom sa zdržiava garant.

Členský štát môže za primeraných okolností postupovať odlišne a prijať žiadosť podanú vtedy, keď sú už rodinní príslušníci na jeho území.

4. Príslušné orgány členského štátu dajú osobe, ktorá podala žiadosť, čo najskôr písomné oznámenie o rozhodnutí, v každom prípade najneskôr do deviatich mesiacov od dátumu podania žiadosti.

Za výnimočných okolností, súvisiacich so zložitou posúdenia žiadosti, sa lehota uvedená v prvom pododseku môže predĺžiť.

Uvedú sa dôvody rozhodnutia o zamietnutí žiadosti. Akékoľvek dôsledky neprijatia žiadneho rozhodnutia do konca lehoty stanovenej v prvom pododseku sa vymedzia vo vnútroštátnych právnych predpisoch príslušného členského štátu.

5. Pri posudzovaní žiadosti členské štáty náležito zohľadnia najlepšie záujmy maloletých detí.

KAPITOLA IV

Požiadavky na uplatnenie práva na zlúčenie rodiny

Článok 6

1. Členské štáty môžu zamietnuť žiadosť o vstup a pobyt rodinných príslušníkov z dôvodov verejného poriadku, bezpečnosti štátu a verejného zdravia.

2. Členské štáty môžu odobrať alebo odmietnuť obnoviť povolenie na pobyt rodinných príslušníkov z dôvodov verejného poriadku, bezpečnosti štátu a verejného zdravia.

Pri prijímaní príslušného rozhodnutia vezmú členské štáty do úvahy okrem článku 17 závažnosť alebo druh trestného činu proti verejnému poriadku alebo bezpečnosti štátu, ktorý spáchal rodinný príslušník, alebo hrozby pochádzajúce od takejto osoby.

3. Príslušné orgány dotknutého členského štátu nesmú odmietnuť obnovenie povolenia na pobyt a nariadiť odsun z územia iba z dôvodu choroby alebo postihnutia, ktoré nastali po vydaní povolenia na pobyt.

Článok 7

1. Po podaní žiadosti o zlúčenie rodiny môže príslušný členský štát požiadať osobu, ktorá podala žiadosť, aby predložila dôkaz o tom, že garant:

- a) má ubytovanie považované za bežné pre porovnateľnú rodinu v tom istom regióne, a ktoré spĺňa všeobecné zdravotné a bezpečnostné predpisy platné v dotknutom členskom štáte;
- b) má zdravotné poistenie pokrývajúce všetky riziká, ktoré sú bežne kryté pre vlastných štátnych príslušníkov dotknutého členského štátu, pre seba a pre príslušníkov svojej rodiny;

c) má trvalý a pravidelný príjem, ktoré sú dostatočné na to, aby uživil seba a svojich rodinných príslušníkov bez toho, aby sa uchýlil k systému sociálnej pomoci príslušného členského štátu. Členské štáty zhodnotia tieto príjmy so zreteľom na ich charakter a pravidelnosť a môžu vziať do úvahy aj úroveň minimálnej vnútroštátnej mzdy a dôchodku, ako aj počet rodinných príslušníkov.

2. Členské štáty môžu požadovať od štátnych príslušníkov tretích krajín, aby dodržiavali integračné opatrenia v súlade s vnútroštátnym právom.

Pokiaľ ide o utečencov a/alebo rodinných príslušníkov utečencov uvedených v článku 12, integračné opatrenia uvedené v prvom pododseku sa môžu uplatniť iba vtedy, ak bolo dotknutým osobám povolené zlúčenie rodiny.

Článok 8

Členské štáty môžu požadovať od garanta, aby mal oprávnený pobyt na ich území počas obdobia nepresahujúceho dva roky predtým, ako sa k nemu pripoja jeho rodinní príslušníci.

Členský štát môže odlišným postupom ustanoviť čakaciu dobu najviac na tri roky medzi podaním žiadosti o zlúčenie rodiny a vydaním povolenia na pobyt rodinným príslušníkom, ak právne predpisy členského štátu, ktoré sa týkajú zlúčenia rodiny a sú platné k dátumu prijatia tejto smernice berú do úvahy jeho prijímaciu kapacitu.

KAPITOLA V

Zlúčenie rodiny utečencov

Článok 9

1. Táto kapitola sa vzťahuje na zlúčenie rodiny utečencov uznaných členskými štátmi.

2. Členské štáty môžu obmedziť uplatňovanie tejto kapitoly na utečencov, ktorých rodinné vzťahy časovo predchádzajú ich vstupu.

3. Táto kapitola nemá dopad na žiadne predpisy, ktoré udeľujú rodinným príslušníkom postavenie utečenca.

Článok 10

1. Článok 4 sa vzťahuje na vymedzenie pojmu rodinných príslušníkov okrem jeho tretieho pododseku ods. 1, ktorý sa nevzťahuje na deti utečencov.

2. Členské štáty môžu povoliť zlúčenie rodiny pre ďalších rodinných príslušníkov, ktorí nie sú uvedení v článku 4, ak sú od utečenca závislí.

3. Ak je utečencom maloletá osoba bez sprievodu, členské štáty:

- a) povolia vstup a pobyt na účely zlúčenia rodiny jej prvostupňovým príbuzným v priamej vzostupnej línii bez toho, aby sa uplatnili podmienky ustanovené v článku 4 ods. 2 písm. a);
- b) môžu povoliť vstup a pobyt na účely zlúčenia rodiny jej opatrovníkovi alebo ktorémukoľvek inému rodinnému príslušníkovi, ak utečenec nemá žiadnych príbuzných v priamej vzostupnej línii alebo takýchto príbuzných nie je možné vypátrať.

Článok 11

1. Článok 5 sa vzťahuje na podanie a posúdenie žiadosti za predpokladu uplatnenia ods. 2 tohto článku.

2. Ak utečenec nemôže predložiť úradný písomný dôkaz o rodinnom vzťahu, členské štáty vezmú do úvahy iné dôkazy o existencii takéhoto vzťahu, ktoré sa zhodnotia podľa vnútroštátneho práva. Rozhodnutie o zamietnutí žiadosti sa nesmie zakladať iba na skutočnosti, že chýba písomný dôkaz.

Článok 12

1. Odlišne od článku 7 členské štáty nepožadujú od utečenca a/alebo rodinných príslušníkov, aby vo vzťahu k žiadosti, ktorá sa týka rodinných príslušníkov uvedených v článku 4 ods. 1 predložili dôkaz, že utečenec spĺňa požiadavky ustanovené v článku 7.

Ak je zlúčenie rodiny možné v tretej krajine, s ktorou má garant a/alebo rodinní príslušníci osobitné väzby, môžu členské štáty, bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné záväzky, požadovať predloženie dôkazu uvedeného v prvom pododseku.

Členské štáty môžu požadovať od utečenca, aby splnil podmienky uvedené v článku 7 ods. 1, ak sa žiadosť o zlúčenie rodiny nepodá v lehote troch mesiacov od priznania postavenia utečenca.

2. Odlišne od článku 8 členské štáty nepožadujú od utečenca, aby sa už zdržiaval na ich území počas určitého obdobia predtým, ako sa k nemu pripoja jeho rodinní príslušníci.

KAPITOLA VI

Vstup a pobyt rodinných príslušníkov

Článok 13

1. Akonáhle je žiadosť o zlúčenie rodiny prijatá, príslušný členský štát povolí vstup rodinného príslušníka alebo rodinných príslušníkov. V tomto ohľade poskytne príslušný členský štát takýmto osobám všetky prostriedky potrebné na získanie požadovaných víz.

2. Príslušný členský štát udelí rodinným príslušníkom prvé povolenie na pobyt s dĺžkou najmenej jeden rok. Toto povolenie na pobyt je obnoviteľné.

3. Dĺžka trvania povolení na pobyt udelených rodinnému príslušníkovi/rodinným príslušníkom nie je v zásade dlhšia ako dátum skončenia platnosti povolenia na pobyt, ktoré má garant.

Článok 14

1. Rodinní príslušníci garanta budú mať rovnaký nárok ako garant na:

- a) prístup k vzdelaniu;
- b) prístup k zamestnaniu a samostatnej zárobkovej činnosti;
- c) prístup k poradni pre voľbu povolania, počiatočnej a ďalšej odbornej príprave na povolanie a rekvalifikáciu.

2. Členské štáty môžu v súlade s vnútroštátnym právom rozhodnúť, za akých podmienok rodinní príslušníci vykonávajú činnosť v pracovnom pomere a samostatnú zárobkovú činnosť. V týchto podmienkach sa stanoví lehota, ktorá v žiadnom prípade nepresiahne 12 mesiacov, počas ktorej môžu členské štáty preskúmať situáciu na svojom trhu práce predtým, ako povolia rodinným príslušníkom vykonávať činnosť v pracovnom pomere alebo samostatnú zárobkovú činnosť.

3. Členské štáty môžu obmedziť prístup k činnosti v pracovnom pomere a samostatnej zárobkovej činnosti pre prvostupňových príbuzných v priamej vzostupnej línii alebo pre dospelé nezosobašené deti, na ktoré sa vzťahuje článok 4 ods. 2

Článok 15

1. Najneskôr po piatich rokoch pobytu a za predpokladu, že rodinnému príslušníkovi ešte nebolo udelené povolenie na pobyt z iných dôvodov ako zlúčenie rodiny, manželský partner alebo nezosobašený partner a dieťa, ktoré dosiahlo plnoletosť, má na základe žiadosti, ak sa vyžaduje, nárok na samostatné povolenie na pobyt, nezávisle od povolenia na pobyt garanta.

Členské štáty môžu obmedziť udelenie povolenia na pobyt uvedeného v prvom pododseku manželskému partnerovi alebo nezosobašenému partnerovi v prípade rozpadu rodinného vzťahu.

2. Členské štáty môžu vydať samostatné povolenie na pobyt dospelým deťom a príbuzným v priamej vzostupnej línii, na ktorých sa vzťahuje článok 4 ods. 1

3. V prípade ovdovenia, rozvodu, odluky alebo úmrtia prvostupňových príbuzných v priamej vzostupnej alebo zostupnej línii je možné vydať samostatné povolenie na pobyt na základe žiadosti, ak sa vyžaduje, osobám, ktoré vstúpili na základe zlúčenia rodiny. Členské štáty vydajú ustanovenia na zabezpečenie udelenia samostatného povolenia na pobyt v prípade mimoriadne zložitých okolností.

4. Podmienky týkajúce sa udelenia a doby platnosti samostatného povolenia na pobyt sú ustanovené vnútroštátnym právom.

KAPITOLA VII

Sankcie a náprava

Článok 16

1. Členské štáty môžu zamietnuť žiadosť o vstup a pobyt na účel zlúčenia rodiny, alebo, podľa potreby, odobrať alebo odmietnuť obnoviť povolenie na pobyt rodinného príslušníka za týchto okolností:

- a) keď nie sú splnené alebo prestali byť plnené podmienky ustanovené touto smernicou.

Keď pri obnovení povolenia na pobyt nemá garant dostatočný príjem bez uchýlenia sa k systému sociálnej pomoci členského štátu, ako je uvedené v článku 7 ods. 1 písm. c), členský štát vezme do úvahy prispievanie rodinných príslušníkov do príjmu domácnosti;

- b) keď garant a jeho rodinný príslušník/rodinní príslušníci nežijú alebo prestali žiť v skutočnom manželskom alebo rodinnom vzťahu;

- c) keď sa zistí, že garant alebo nezosobašený partner je v manželskom zväzku alebo je v trvalom dlhodobom zväzku s inou osobou.

2. Členské štáty môžu takisto zamietnuť žiadosť o vstup a pobyt na účel zlúčenia rodiny, alebo odobrať alebo odmietnuť obnoviť povolenie na pobyt rodinného príslušníka, ak sa preukáže, že:

- a) boli použité nepravdivé alebo zavádzajúce informácie, falošné alebo sfaľované doklady, bol spáchaný podvod iným spôsobom alebo boli použité iné nezákonné prostriedky;

- b) k manželstvu, partnerstvu alebo osvojeniu došlo iba s cieľom umožnenia dotknutej osobe vstúpiť alebo sa zdržiavať v členskom štáte;

Pri hodnotení so zreteľom na tento bod môžu členské štáty vziať do úvahy najmä skutočnosť, že k manželstvu, partnerstvu alebo osvojeniu došlo po tom, ako bolo garantovi vydané povolenie na pobyt.

3. Členské štáty môžu odobrať alebo odmietnuť obnoviť povolenie na pobyt rodinného príslušníka, keď sa garantovo povolenie na pobyt končí a rodinný príslušník ešte nemá právo na samostatný pobyt podľa článku 15.

4. Členské štáty môžu vykonať špecifické kontroly a inšpekcie, ak existuje dôvodné podozrenie z podvodu alebo účelového manželstva, partnerstva alebo osvojenia, ako je vymedzené v ods. 2. Špecifické kontroly sa môžu začať aj pri príležitosti obnovenia povolenia na pobyt rodinných príslušníkov.

Článok 17

Členské štáty náležito zohľadnia charakter a pevnosť rodinných vzťahov osoby a trvanie jej pobytu v členskom štáte a existenciu rodinných, kultúrnych a sociálnych väzieb s krajinou jej pôvodu, keď zamietnu žiadosť, odoberú alebo odmietnu obnoviť povolenie na pobyt, alebo rozhodnú nariadiť odsun garanta alebo jeho rodinných príslušníkov.

Článok 18

Členské štáty zabezpečia, aby garant a/alebo jeho rodinní príslušníci majú právo vzniesť právnu námietku, keď je žiadosť o zlúčenie rodiny zamietnutá, alebo keď povolenie na pobyt nie je obnovené, alebo je odobraté, alebo je nariadený odsun.

Postup a právomoc, podľa ktorých sa uplatňuje právo uvedené v prvom pododseku, ustanoví príslušný členský štát.

KAPITOLA VIII

Záverečné ustanovenia

Článok 19

Komisia pravidelne, a po prvý raz najneskôr do 3. októbra 2007, podáva správu Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní tejto smernice v členských štátoch a navrhne zmeny a doplnenia,

ktoré sa ukážu byť potrebné. Tieto návrhy na zmeny a doplnenia sa vypracujú prioritne vo vzťahu k článkom 3, 4, 7, 8 a 13.

Článok 20

Členské štáty prijímú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 3. októbra 2005. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Keď členské štáty prijímajú tieto opatrenia, uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

Článok 21

Táto smernica nadobúda účinnosť v deň jej uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 22

Táto smernica je adresovaná členským štátom v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Bruseli 22. septembra 2003

Za Radu

predseda

F. FRATTINI